

SAUDIYA ARABISTON TA'LIM TIZIMI TAHLILI

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti talabasi

Shaymardonova Gulasal Erkin qizi

Annotatsiya: Ushbu maqolada Saudiya Arabistoni ta'lim tizimi haqida chuqurroq bo'lgan ma'lumotlar keltirib o'tilgan.

Kalit so'zlar: ta'lim, tizim, malaka, ko'nikma, tajriba, tushuncha, xona, bo'lim, yalpi.

KIRISH

Saudiya Arabistonida xalq ta'limi—boshlang'ich ta'limdan kollejjacha—har bir Saudiya fuqarosi uchun ochiq. Ta'lim Saudiya Arabistonida davlat xarajatlarning ikkinchi yirik sohasidir Saudiya Arabistoni yalpi ichki mahsulotining 8,8 foizini ta'limga sarflaydi, bu global o'rtacha 4,6% dan deyarli ikki baravar ko'p. Saudiya Arabistoni Islomiy mamlakatdir va Shuning uchun Islom jamiyatning har bir qismida, shuningdek, ta'lim sohasida o'zaro bog'langan.¹ Islomshunoslik ilmiy va ijtimoiy tadqiqotlar bilan bir qatorda ta'lim tizimining bir qismidir, ular har bir ta'lim muassasasidan boshqasiga farq qiladi Saudiya Arabistonida ta'limning muhim maqsadlari talabalarga mamlakatning iqtisodiy, diniy va ijtimoiy me'yorlarini o'rgatishdir. Shuningdek, ular yuqori savodsizlikni kamaytirishni xohlashadi. ta'lim tizimi 3 darajadan iborat: boshlang'ich ta'lim, o'rta ta'lim va o'rta ta'lim. In 1926 ta'lim bo'limi tashkil etilgan va 1957 birinchi universitet. Qirol Saud universiteti tashkil etilishidan oldin bir qator Saudiya Arabistonlari universitetda o'qish uchun chet elga ketishdi. 1955 yilda qizlar uchun birinchi maktab tashkil etildi. Saudiya Arabistonida og'ir nogiron va autizmli talabalar uchun maxsus muassasalar mavjud.

Orqa fon

Kirish eshigi Qirol Saud universiteti, qirollikning eng qadimgi universiteti, 1957 yilda tashkil etilgan Saudiya Arabistonidagi ta'limning dastlabki shakllarini Islom haqidagi xabar oshkor qilingan va tarqalgan paytdan boshlash mumkin. Islomda ta'lim muhim ahamiyatga ega, chunki Islom erkaklarni ham, ayollarni ham o'rganishga va bilim olishga majbur qiladi maktablar dastlab boy musulmonlar, keyinroq Usmonlilar tomonidan tashkil etilgan. Bu maktablar ' Kuttab 'deb nomlangan edi (o' qituvchi) va tez-tez masjid bilan bog'liq edi. ko'pincha masjid imomi ham maktab o'qituvchisi bo'lgan, u bolalarga Qur'on o'qish va yozishni va o'qishni o'rgatgan. 17-asr davomida ta'lim yanada muhim ahamiyat kasb etdi, ammo barcha ta'lim hali ham asosan Islomiy ta'lim edi. 1926 yilda mamlakatning birinchi ta'lim bo'limi qirol Abdulaziz bin Abdul Rahmon Al Saud tomonidan tashkil etilgan.¹ uning islohotlari orqali maktablar va kuttablar soni, shuningdek, ro'yxatdan o'tgan talabalar soni o'sishni boshladi.¹ In 1951 bu raqam ko'tarildi edi 29,887 talabalar va 226 maktablar. in 1957 King Saud universiteti tashkil etilgan, bu mamlakatda birinchi universitet bo'ldi. 1964 yilda qizlar uchun birinchi hukumat maktabi tashkil etildi. Ta'lim tizimining maqsadi savodsizlikni kamaytirish, shuningdek, o'quvchilarni ijtimoiy, iqtisodiy va Islomiy me'yorlarga o'rgatishdir. Saudiya ta'limi diniy mazmuni bilan ajralib turadi. 2016 yilga kelib, dinshunoslik boshlang'ich maktab darajasida haftasiga jami to'qqiz davrni tashkil etadi, matematika, fan (fizika, kimyo, biologiya va geologiya), ijtimoiy fanlar, Arab tili, ingliz tili va jismoniy tarbiya bo'yicha haftasiga o'rtacha 23 davrga nisbatan. universitet darajasida bitiruvchilarning deyarli uchdan ikki qismi ayollardir. Ta'lim tizimi 1980 va 1990 yillarda "yomon o'qitilgan o'qituvchilar, past saqlash stavkalari, qat'iy standartlarning etishmasligi, zaif ilmiy va texnik ko'rsatmalar" uchun

tanqid qilingan, saxiy byudjetlarga qaramay, qirollikni ko'plab chet ellik ishchilarga texnik va ma'muriy lavozimlarni egallashga majbur qildi. madaniy ilohiyot ham tarixan Saudiya Arabistonida ayollar ta'lim ustidan ta'sir o'tkazdi. ammo 2019 yilda Saudiya Arabistonining AQShdagi elchixonasi "Islomni o'rganish o'z negizida qolayotgan bo'lsa-da, zamonaviy Saudiya ta'lim tizimi san'at va fanlarning turli sohalarida sifatli ta'lim beradi."

Ta'limni boshqarish tizimi

Saudiya Arabistoni xaritasi

Ta'lim barcha darajadagi barcha talabalar uchun bepul Saudiya Arabistonidagi ta'lim tizimi birinchi navbatda ta'lim vazirligi va texnik va kasb-hunar ta'limi korporatsiyasi (TVTC) yurisdiksiyasida. Mudofaa va aviatsiya vazirligi, Milliy gvardiya raisligi va ichki ishlar vazirligi kabi boshqa organlar o'zlarining filiallari va bolalariga ta'lim vazirligining ko'rsatmalariga muvofiq barcha darajalarda ta'lim berishadi. Saudiya Arabistonida ta'limni nazorat qiluvchi eng yuqori hokimiyat 1963 yilda tashkil etilgan ta'lim siyosati bo'yicha Oliy qo'mitadir. Jahon banki ma'lumotlar bazasiga ko'ra, ta'limga davlat xarajatlari 5,1 ni tashkil etdi[□] 2006 yilda YaIMning foizi va davlat xarajatlarning foizi sifatida ta'limga davlat xarajatlari 27,6 yilda 2004 foizni tashkil etdi. Ta'lim xarajatlari umumiy xarajatlarning foizi sifatida 1970 yildan 2000 yilgacha uch baravar ko'paydi va na iqtisodiy o'sish, na neft narxi ushbu tendentsiyaga katta ta'sir ko'rsatmadi.

The Ta'lim vazirligi yilda Riyoz

Ta'lim vazirligi ta'lim vazirligining o'n yillik rejasini ishlab chiqdi 1425-1435 hijriy quyidagi maqsadlarni qo'ygan

- 4 yoshdan 6 yoshgacha bo'lgan bolalarni o'qitish va bolalar bog'chasini mustaqil bosqich sifatida ko'rib chiqish, uning binolari va o'quv dasturlari bo'yicha boshqa ta'lim bosqichlari bilan taqqoslaganda
- Ta'limning turli bosqichlarida 6 yoshdan 18 yoshgacha bo'lgan barcha yosh toifalarini joylashtirish
- Saudiya Arabistonining milliy muammolarini intellektual anglash orqali mamlakatga sadoqat va g'urur ruhini chuqurlashtirish
- Talabalarni mahalliy va xalqaro darajadagi akademik va madaniy jihatdan xalqaro test standartlarini hisobga olgan holda turli yosh toifalari uchun matematika va fan sohalarida ilg'or xalqaro lavozimlarga erishishga tayyorlash
- Qizlarning texnik ta'limini tashkil etish
- Alohida ehtiyojli talabalar uchun ta'lim tizimini ishlab chiqish
- Vazirlik xodimlari uchun ta'lim va ma'muriy tayyorgarlikning rivojlanishi va o'sishi
- Ta'lim tizimi uchun ichki va tashqi etarlilikni takomillashtirish
- Erkak va qiz o'quvchilarning shaxsiyatini rivojlantirishga va ularning jamiyatga integratsiyalashuviga, shuningdek, o'z-o'zini tarbiyalash va umrbod o'rganishga olib keladigan ilmiy va fikrlash qobiliyatlari va hayotiy xususiyatlariga erishishga olib keladigan Islomiy qadriyatlarga asoslangan o'quv dasturlarini ishlab chiqish

- Saudiya inson resurslaridan to'liq foydalanishga erishish uchun erkak va ayol o'qituvchilarning sifatini oshirish va ta'lim sohasida fuqarolarning darajasini oshirish
- Keyingi bosqichda kutilayotgan miqdoriy va sifat o'zgarishlarini qondirish uchun ta'lim tuzilmasini ishlab chiqish va maktab xaritasini yangilash
- Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari infratuzilmasini rivojlantirish va uni ta'lim va ta'lim sohasida ishga joylashtirish
- Erkak va ayol kattalar ta'limini rivojlantirish va savodsizlikni yo'q qilish
- Vazirlikning kompleks ma'muriy rivojlanishi
- Ta'limda ijtimoiy ishtirokni kengaytirish
- Hisobdorlik uchun integratsiyalashgan tizimlarni yaratish

Pre-boshlang'ich ta'lim

Saudiya Arabistonida 3-5 yoshdagi bolalar bolalar bog'chasiga boradilar. Biroq, bolalar bog'chalari davomati boshlang'ich ta'lim birinchi sinf, ro'yxatdan o'tishingiz uchun asos emas va bolalar bog'chalari rasmiy ta'lim narvon qismi emas. hukumatning texnik va moliyaviy birinchi yordam to'plami bilan ba'zi shaxsiy raqamlar o'rnatildi.^[1] hukumat ma'lumotlariga ko'ra, 3,657,283 talabalar oldindan boshlang'ich ta'lim qabul qilindi 2022 yalpi ro'yxatga olish foizi 10,8%, o'g'il bolalar uchun 11,1% qizlar uchun va jami 10,4% ni tashkil etdi.^[1]

Boshlang'ich ta'lim

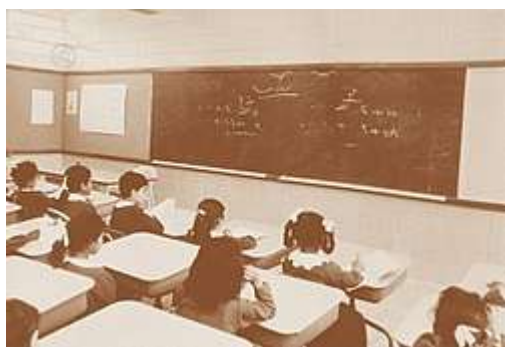
Saudiya Arabistonidagi barcha bolalar uchun boshlang'ich ta'lim majburiydir boshlang'ich ta'lim davom etadi 6 yil, yoshdan boshlab 6 uchun 12. o'quv dasturi Arab, Islomiy ta'lim, matematika, fan va san'atdan iborat. 2021 yilda ta'lim vazirligi maktablardan ingliz tilini birinchi sinfdan boshlab o'qitishni boshlashni talab qiladigan

yangi qoidani joriy etdi. ushbu talabning maqsadi ta'lim natijalarini yaxshilashdir. 2018 yilda talabalarning 9% xususiy maktabga qabul qilindi

O'rta va o'rta ta'lim

Saudiya Arabistonida oraliq ta'lim uch yil davom etadi hukumat ma'lumotlariga ko'ra, 1,144,548 talabalar (609,300 erkak va 535,248 ayol) oraliq ta'lim edi 2007 va o'qituvchilar soni tashkil etdi 108,065 (54,034 erkak va 54,031 ayol) ichida 2007. yalpi ro'yxatga ko'ra umumiy darajasi bo'ldi 95.9 yilda foiz 2007. Saudiya Arabistonida o'rta ta'lim ham uch yil davom etadi va umumiy ta'limning yakuniy bosqichidir o'rta ta'limdan so'ng talabalar umumiy va o'rta maxsus ta'lim olish imkoniyatiga ega. Texnik va kasb-hunar ta'limi va o'quv dasturlarini taqdim etadigan texnik o'rta institut sanoat, savdo va qishloq xo'jaligi sohalarida uch yil davom etadi.

1435-1438 hijriy O'rta (o'rta) ta'lim rejasiga muvofiq, "tabiiy fanlar" yo'liga o'qishga kirgan talabalar tavhid, fiqh, tafsir, hadis va Islomiy ta'lim va Qur'on kabi beshta din fanidan o'tishlari shart. Biroq, 2021 yilda Saudiya Arabistoni ta'lim vazirligi maktab ta'lim tizimini yangilash bo'yicha bir qator islohotlar doirasida bir nechta Islomiy fanlarni bitta kitobga birlashtirdi bundan tashqari, talabalar matematika, fizika, kimyo, biologiya, geologiya va kompyuter kabi oltita fan fanlarini o'qishlari shart.¹

Matematika darsi

Hukumat ma'lumotlariga ko'ra, 1,013,074 talabalar (541,849 erkak va 471,225 ayol) o'rta ta'lim edi 2007 va o'qituvchilar soni tashkil etdi 87,823 (41,108 erkak va 46,715 ayol) ichida 2007Sifatida 2007, yalpi qabul stavkalari edi 91.8% o'rta ta'lim.

Post-o'rta / oliy ta'lim

Asosiy maqola: Saudiya Arabistonida oliy ta'lim

Jubail sanoat kollejida saudiyalik talabalar

Birinchi universitet 1957 yilda tashkil etilgan. Bu Qirol Saud universiteti edi. Bu, shuningdek, Arab ko'rfazidagi barcha Arab davlatlaridagi birinchi universitet edi. faqat yigirma bir talaba tahsil bor edi. Ammo yigirma besh yil o'tgach, 1982 yilda Saudiya Arabistonida 63 563 talaba tahsil olgan ettita universitet mavjud edi. oliy ta'lim bugun investitsiya ba'zi hollarda G'arb dunyoni ortda qildi. Saudiya Arabistonida oliy ta'lim gumanitar va ijtimoiy fanlar sohasida to'rt yil, tibbiyot, muhandislik va farmatsevtika sohasida besh yildan olti yilgacha davom etadi. Saudiya Arabistonida qisqa vaqt ichida tashkil etilgan 24 ta davlat universiteti mavjud. Ular orasida ettinchi rivojlanish rejasi asosida Taibah universiteti, Qassim universiteti va Taif universiteti tashkil etilgan. Universitetlar turli xil ilmiy va gumanitar mutaxassisliklar bo'yicha diplomlar va bakalavr, magistr va doktorlik darajalarini taqdim etadigan kollej va bo'limlardan iborat. Ba'zi kollej va kafedralar masofaviy ta'limni ham ta'minlaydi. Shuningdek, universitet darajasida maxsus ta'lim beradigan davlat idoralari va muassasalaridan tashqari, xususiy kollejlar, universitetlarga qarashli jamoat kollejlari va qizlar kollejlari mavjud.

Najran universitetida saudiyalik talabalar bilan o'zaro aloqada bo'lgan o'qituvchi (o'ngda)

Jahon banki hisobotiga ko'ra, Saudiya Arabistonidagi talabalarning 70 foizdan ortig'i gumanitar va ijtimoiy fanlar sohalarida, Jibuti, Misr, Marokash, Ummon, Birlashgan Arab Amirliklari kabi boshqa Arab mamlakatlariga o'xshash ko'rsatkich va G'arbiy Sohil va G'azo. Hukumat ma'lumotlariga ko'ra, 636,245 (268,080 erkak va 368,165 ayol) talabalar jami 2006 oliy ta'lim qabul qilindi. Ular orasida 528,146 talaba (187,489 erkak va 340,657 ayol) bakalavr dasturlarida, 9,768 talaba (5,551 erkak va 4,217 ayol) magistr dasturlarida, 2,410 talaba (1,293 erkak va 1,117 ayol) doktorlik dasturlarida qatnashgan dasturlar. Yana 93,968 talaba (72,199 erkak va 21,769 ayol) O'rta diplom kurslarida va 1953 talaba (1,548 erkak va 405 ayol) Oliy diplom kurslarida tahsil olishgan. Jahon banki ma'lumotlariga ko'ra, 2006 yilda ayollar uchun yalpi ro'yxatga olish nisbati 36,1 foizni, erkaklar uchun yalpi ro'yxatga olish nisbati 24,7 foizni va jami yalpi ro'yxatga olish nisbati 30,2 foizni tashkil etdi. 2005 yilda Qirol Abdulla Saudiya Arabistonining yosh fuqarolarini G'arb universitetlariga bakalavriat va aspiranturaga yuborish uchun hukumat stipendiyasi dasturini amalga oshirdi dastur to'rt yilgacha o'qish va yashash xarajatlari uchun mablag ' taklif qiladi. Taxminan 5000 Saudiyalik talaba 2007/2008 o'quv yili uchun chet elda o'qish uchun hukumat stipendiyalarini oldi. Talabalar asosan Kanada, AQSh, Buyuk Britaniya, Avstraliya, yangi Zelandiya, Shveytsariya, Frantsiya va Germaniyadagi universitetlarda tahsil olishgan. Saudiya Arabistonida masofaviy o'qitishni ta'minlaydigan buyuk Britaniyadagi universitetlarga Lester universiteti kiradi. Bu yuqori o'rinni egalladi 1% Jahon universiteti reytingida tomonidan dunyoda universitetlar.^[1] Birgina Birlashgan Qirollikda 15000 dan ortiq Saudiyalik talabalar, ularning 25% ayollar universitetlarda tahsil olishadi^[1] Talabalar katta soni ham o'z saboq to'lash saudiyaliklar o'z ichiga oladi. Saudiya talabalarining Buyuk Britaniyaga katta oqimi Saudiya Arabistoni Oliy ta'lim vazirligini 2010 yilda qo'shimcha o'qish uchun mamlakatga kirishni yopishga undadi

Qizlar va ayollar ta'limi

Saudiya Arabistonida ayollar ta'limi

Saudiya Arabistonidagi qizlar uchun maktab ayol o'quvchi mashg'ulot paytida kitob ushlab turadi

1955 yilda Jidda shahrida qizlar uchun dar Al-Xanan va Nassif xususiy maktablari ochildi ochilishlarga Saudiya Arabistoni Faysalining rafiqasi Iffat sabab bo'lgan. Keyinchalik Saudiya hukumati davlat tomonidan boshqariladigan qizlar maktablarini ochishni boshladi. Diniy fundamentalistlar maktablarning ochilishiga norozilik bildirishdi. 1963 yilda Qirol Faysal Buraydada qizlar maktabi ochilganda namoyishchilarni boshqarish uchun askarlarni olib keldi.^[1] Saudiya Arabistonining birinchi neft portlashi paytida chet elda o'qigan ko'plab Saudiyalik erkaklar chet ellik xotinlarini Saudiya Arabistoniga qaytarishdi. Bu nikoh uchun ma'qul qizlari bilan Saudiya ota-bobolari orasida tashvish sabab 1970-yillarning oxirida Saudiya hukumati asta-sekin rivojlanib borish va o'sha paytda an'anaviy madaniyat bilan to'qnashmaslik uchun ayollar uchun universitet joylarini sezilarli darajada oshirdi. Qizlar ta'limi Bosh boshqarmasi (shuningdek, Qizlar ta'limi bo'yicha umumiy prezidentlik) 1960 yilda Saudiya Arabistonida qizlar ta'limi boshlanganda ta'lim vazirligidan mustaqil ravishda tashkil etilgan. Qizlar ta'limi konservativ ruhoniylar tomonidan nazorat qilinadigan alohida ma'muriyat nazorati ostiga olindi^[1] "qizlarning maktabga borishiga ruxsat berish (talab qilmaslik) uchun jamoatchilik qarshiligini tinchlantirish uchun murosaga kelish" sifatida. Saudiya Arabistonidagi universitet talabalarining 60% Saudiyalik ayollardir Saudiya Arabistonida ishchi kuchidagi ayollar asosan ta'lim sohasida ayollarning birinchi guruhi 2008 yilda huquqshunoslik dasturini tugatgan. 6 yil 2013 oktyabrda dastlabki to'rt ayol nafaqat yuridik maslahatchi, balki sud zallarida va Saudiya sud tizimi oldida advokat sifatida huquqshunoslik bilan shug'ullanish uchun qonuniy litsenziyalarini oldilar. Jahon banki hisobotiga ko'ra, Saudiya Arabistonidagi oliy o'quv yurtlari talabalari Iordaniya, Tunis va G'arbiy Sohil va G'azoda o'qiydiganlardan ko'p.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Albalavi, M. (2007). Saudiya Arabistoni Qirolligining uchta universitetida oliy ta'lim fakulteti tomonidan veb-ta'limni amalga oshirish bilan bog'liq muhim omillar. G'arbiy Florida universiteti. p. 15.
2. Al-Asmari, A. (2005). Saudiya Arabistonidagi texnologiya kollejlarda EFL o'qituvchilari orasida internetdan foydalanish. Ogayo Shtati Universiteti. 30-31 betlar.
3. Albalavi, M. (2007). Saudiya Arabistoni Qirolligining uchta universitetida oliy ta'lim fakulteti tomonidan veb-ta'limni amalga oshirish bilan bog'liq muhim omillar. G'arbiy Florida universiteti. p. 22.
4. Albalavi, M. (2007). Saudiya Arabistonidagi texnologiya kollejlarda EFL o'qituvchilari orasida internetdan foydalanish. G'arbiy Florida universiteti. p. 21.